eigen keuze. Warfield ging daarmee akkoord en Vos zond diens uitnodigingen door naar Nederland, voorzien van begeleidende brieven van zijn eigen hand.[40] Vos stelde Kuyper voor te schrijven over de kwestie van de belijdenisrevisie, een onderwerp waarvan Vos wist dat Kuyper het vroeger al eens had behandeld.[41] Uit Vos' brieven aan Kuyper bleek hoe levend zijn besef was veel aan de Vrije Universiteit en haar hoogleraren verschuldigd te zijn. Het moet Vos een vreugde zijn geweest, dat zijn bemiddeling ten behoeve van de Nederlandse gereformeerde theologie en het Amerikaanse presbyterianisme resultaat opleverde. Zowel Kuyper als Bavinck aanvaardde de uitnodiging een bijdrage te leveren voor Warfields periodiek. Kuypers artikel over het door Vos gesuggereerde onderwerp werd door Vos vertaald en gepubliceerd in het nummer van juli 1891 onder de titel 'Calvinism and confessional revision'. Het artikel was eigenlijk te lang voor de *Review*, maar Warfield had na Vos' aandrang besloten de *Review* eenmalig met zestien extra pagina's te laten verschijnen.[42] Later dat jaar vertaalde Vos nog een ander artikel van Kuyper over de herziening van de Westminster confessie.[43] Vos vertaalde ook Bavincks artikel, dat in 1892 in de *Review* werd gepubliceerd onder de titel 'Recent dogmatic thought in the Netherlands'

Vos' initiatieven maakten wel duidelijk hoezeer hij bezorgd was over de toestand van het calvinisme in de Verenigde Staten, en hoezeer hij betrokken was gebleven bij het werk van zijn Nederlandse vrienden en geestverwanten. Bavinck en Kuyper hadden Vos' vertrek naar Amerika terecht niet opgevat als een definitief afscheid van hun kring. Hij bleef hun verwante collega, op een verre post weliswaar, maar niet buiten bereik. Hij zou wellicht nog terugkeren naar Nederland, of omgekeerd zouden Kuyper en Bavinck kunnen overkomen naar de nieuwe wereld.[44]

Wat Vos betreft: hij had zich in 1888 gevestigd in Grand Rapids, maar daar kwam hij na enkele jaren tot de slotsom, dat hij er niet zijn hele leven zou moeten slijten. Verscheidene malen werd hij gepolst voor een benoeming elders, zowel vanuit Kampen als vanuit presbyteriaanse seminaries in de Verenigde Staten. Maar zoals Vos in 1886 had getalmd inzake zijn benoeming te Grand Rapids, zo aarzelde hij nu over deze aanbiedingen. Hij voelde zich aangetrokken tot de Amerikaanse levenswijze, zo liet hij Bavinck in 1891 delen in zijn problemen, maar theologisch voelde hij zich nog steeds het meeste thuis bij de Christelijke Gereformeerde Kerk.[45] Omdat het onmoge-

40. Zie: Warfield aan Bavinck, 16 juni 1890. *Archief-Bavinck*; Vos aan Kuyper, 12 juli 1890. *Archief-Kuyper*.

41. A. Kuyper, 'Revisie formulieren van eenigheid', *De Heraut*, 30 maart-6 april, 20 april-20 juli 1879, later gepubliceerd onder de titel *Revisie der revisie-legende* (Amsterdam, 1880). Vos was geabonneerd op *De Heraut*.

42. *PRR*, 2 (1891), pag. 369-399; ook gepubliceerd in *The Presbyterian Quarterly*, 18 (oktober 1891), pag. 479-516, en in het Nederlands: *Calvinisme en revisie* (Amsterdam, 1891).

43. A. Kuyper, 'De revisie der Westminster confessie,' *De Heraut* 6 en 13 september 1891; mogelijk ook gepubliceerd in *The New York Observer*, oktober 1891.

44. Vos aan Kuyper, 1 februari 1890: 'Wat gij over uw wensch schreeft, om mij nog eens naast u te zien werken, deed mij op nieuw aan. Ik zou het mij ook nu tot een eere rekenen, maar 't schijnt alsof ik hier zal moeten arbeiden. Gelukkig er is hier een volk dat in de gereformeerde waarheid leeft en dat liefde tot haar uit het oude vaderland heeft meegebracht. Ook uw naam is hier bij velen bemind.' *Archief-Kuyper*. Steffens aan